

**Rettelser til ”Notat om Den nikænske Trosbekendelse.”
Dateret: Thomas Reinholdt Rasmussen 15. august 2011.
Se noten tilføjet til sidst.**

*Af Svend Aage Nielsen, Vedersø Klit. Lars Murersvej 8,
6990 Ulfborg. Cand. theol. fhv. sognepræst, forfatter.*

Thomas Reinholdt Rasmussen indleder med den indrømmelse, at i forhold til Den nikænske Trosbekendelse, som blev stadfæstet på kirkemødet i Konstantinopel i 381 og gjort forpligtende på kirkemødet i Chalcedon i 451, er ”udsagnet om Helligånden, som også udgår fra Sønnen, ikke udtrykt i den oprindelige bekendelse.”

Når han derefter begiver sig ud i en lang beskrivelse af sin subjektive vurdering ud fra teologi og tradition, har han misforstået mit anliggende.

Mit ærinde er udelukkende spørgsmål om sandhed og ret i forhold til ordene, der forpligter folkekirken i Danske Lov, så her kan teologi og tradition lades helt ude af billedet.

Min påstand er, at der i Danske Lovs retsgrundlag ikke er grundlag for at have indført ordene ”og fra Sønnen” i Den nikænske Trosbekendelse.

I tre årtier *plus 15 år* har jeg bedt om, at få retsgrundlaget for ”udvidelsen” udpeget - uden resultat. Det udpeges heller ikke i hans notat.

Min følgespåstand er, at folkekirken ledende fører folkekirken medlemmer og offentligheden bag lyset og udtaler sig usandfærdigt, når de vælger at fortie indførelsen af ordene i deres betegnelser af teksten, som om den ikke var udvidet.

Når nu notatet er udarbejdet og har fået tilslutning fra Københavns og Nordjyllands biskopper, må det undre, at de giver tilslutning til følgende fejlagtige påstande:

- 1) ”og fra Sønnen” på latin: Filioque indføres ikke i den ”vestlige kirke” i Toledo i 589. I selvtægt indføres udvidelsen i lokalkirken i Toledo det år.
- 2) Filioque blev ikke endelig fastslået ”som vestlig kirkelære” ved synoden i Aachen 809. Pave Leo III skriver forinden til Karl den (såkaldt) Store, at han ikke ønskede ”filioque” indføjet i Den nikænske Trosbekendelse. Han fremstiller den eneste tekst, der har sandhed og ret til betegnelsen ”Den nikænske Trosbekendelse” og placerer den på to sølvtavler i Peterskirken.
- 3) Det forties, at filioque kom ind i trosbekendelsen som ”romersk messesymbol i 1014” fordret af den tysk-romerske kejser Henrik II under pave Benedikt VIII.
- 4) Det er ikke sandt, at Martin Luther ”tilslutter sig også denne tradition.” Henvisningen til Den danske Salmebogs nr. 437 vers 3 er vildledende, idet den ikke forholder sig til Helligånden, som *udgår*, men tværtimod nævner som skriften gør det i vers 3, at den er ”*sendt fra Faderen og Sønnen... der os til bod og bedring leder.*”
- 5) Luther tilslutter sig ikke ”traditionen”, men præciserer Reformationens princip ”skriften alene”, sådan som Danske Lov som evangelisk-luthersk lov gør det.

- 6) Filioque har ikke ”stærke belæg i Skriften.” Intet sted i Skriften er der belæg for, at Helligånden *udgår* fra Sønnen.
- 7) Det er ikke sandt, at udtrykket ”Den lille Trosbekendelse” om Johs. 15,26 ”traditionelt har været anvendt til Johs. 3,16.” Johs. 3,16 er af Luther kaldt ”Den lille Bibel”.
- 8) Det er ikke ”meget snævert at give Johs. 15,26 denne betegnelse,” som jeg har gjort det siden 1995. Betegnelsen er anerkendt af Dansk Sprognævn siden 1995. Johs. 15,26 var direkte forlæg for dem, som i det led udformede, vedtog og forpligtede hele kirken på Den nikænske Trosbekendelse i år 381 og 451.
- 9) Det er ikke sandt, at jeg ser udtrykket ”Den nikænske Trosbekendelse” ”som en forvanskning...” Udtrykket alene kan bruges om den oldkirkelige tekst.
- 10) Det er ikke sandt, ”at det er østkirken, der skærper positionen...” Det er den romersk-katolske kirke, der lader filioque indføje ved lokal selvtægt på selvtægt og uden om det eneste rette sted, hvor det kunne opnå legitimitet. Det er på et fælleskirkeligt kirkemøde.
- 11) Det er ikke sandt, at vestkirken ”med god ret kalder symbolet for ”Den nikænske trosbekendelse...” Ophavsretten til den betegnelse beror hos dem, der vedtog trosbekendelsen i oldkirken.
12. Det tydeligste eksempel på, at den romersk-katolske kirke øvede vold mod sandhed og ret, er kardinal Humberts bandbulle i Hagia Sophia katedralen den i 1054, hvor bandullen bebrejdede den ortodokse

kirke for at have udeladt udvidelsen. Herved prøvede han på at lyve sig til betegnelsen – Den nikænske Trosbekendelse – den tekst, der er en udvidelse af den. Den romersk-katolske kirke har i snart 1000 år været for fej til at indrømme, at når man udvider en tekst, kan den ikke længere bære dens oprindelige navn. Kirken fedtede sig på unions-forsøgs-kirkemødet i Firenze i 1438 ind på sin ”ret” ved at pukke på pavens overherredømme over universalkirken og samme paves uhyrligt opskruede ufejlbarlighed. Derved påførte den sig selv den problematik, at hverken Jesus, Peter eller det første årtusindes paver udtrykte, at filioque var ufejlbarlig lære. Hvorimod de paver, der siden, tvunget af magtmennesker, har fastholdt filioque-læren, har dømt Jesus, Peter og det første årtusindes paver til at være fejlbarlige i denne lære.

D. G. Monrad afdækker dette i sin bog fra 1875 ”Den første kamp om den apostolske Trosbekendelses oprindelse.”

13. Konklusionen i Notatet er usandfærdigt i sin første sætning, da Nikænum sprogligt er udvidet med ordene ”og fra Sønnen.”

14. Usandfærdigheden afdækkes af den 2. sætning, da en ikke udvidelse ikke kan ”præcisere” noget. -

Mine spørgsmål om sandhed og ret i forhold til folkekirkens bekendelsesgrundlag i Danske Lov, er ikke blevet besvaret. Det er et lavpunkt, at et ”Notat” med 14 fejl har fået tilslutning af to biskopper og to kirkeministre – samt hele folketingets kirkeudvalg.

Note: Den 18. december 2023 læste Københavns biskop i Københavns Domkirke om bebudelsen til jomfru Maria. Herunder Lukas kap. 1, vers 31, 34-35. Her går Maria spørgende frem til budskabet, ”du skal undfange og føde en søn... Jesus.” ”Jeg ved ikke af nogen mand” nævner hun. Hertil får hun svaret: ”Helligånden skal komme over dig.”

Sammenholdes dette med den uevangelske vranglære, at Helligånden ”udgår fra Faderen og fra Sønnen”, så er det både Faderen og Sønnen, der ”skal komme over” jomfru Maria.

Det kan ikke betegnes som andet end incest-teologi. Den er ingen ”præcisering” af oldkirkens tro af 381. Den desavouerer Jesu ord i Johs. ev. 15,26. Begge sætninger med ”ståen inde for” i Thomas Reinholdts responsum er her dokumenteret som usandfærdige.